

C. W. LEADBEATER

Σ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΝΘΟΥΝ

— Β' ΕΚΔΟΣΗ —

ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ
ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

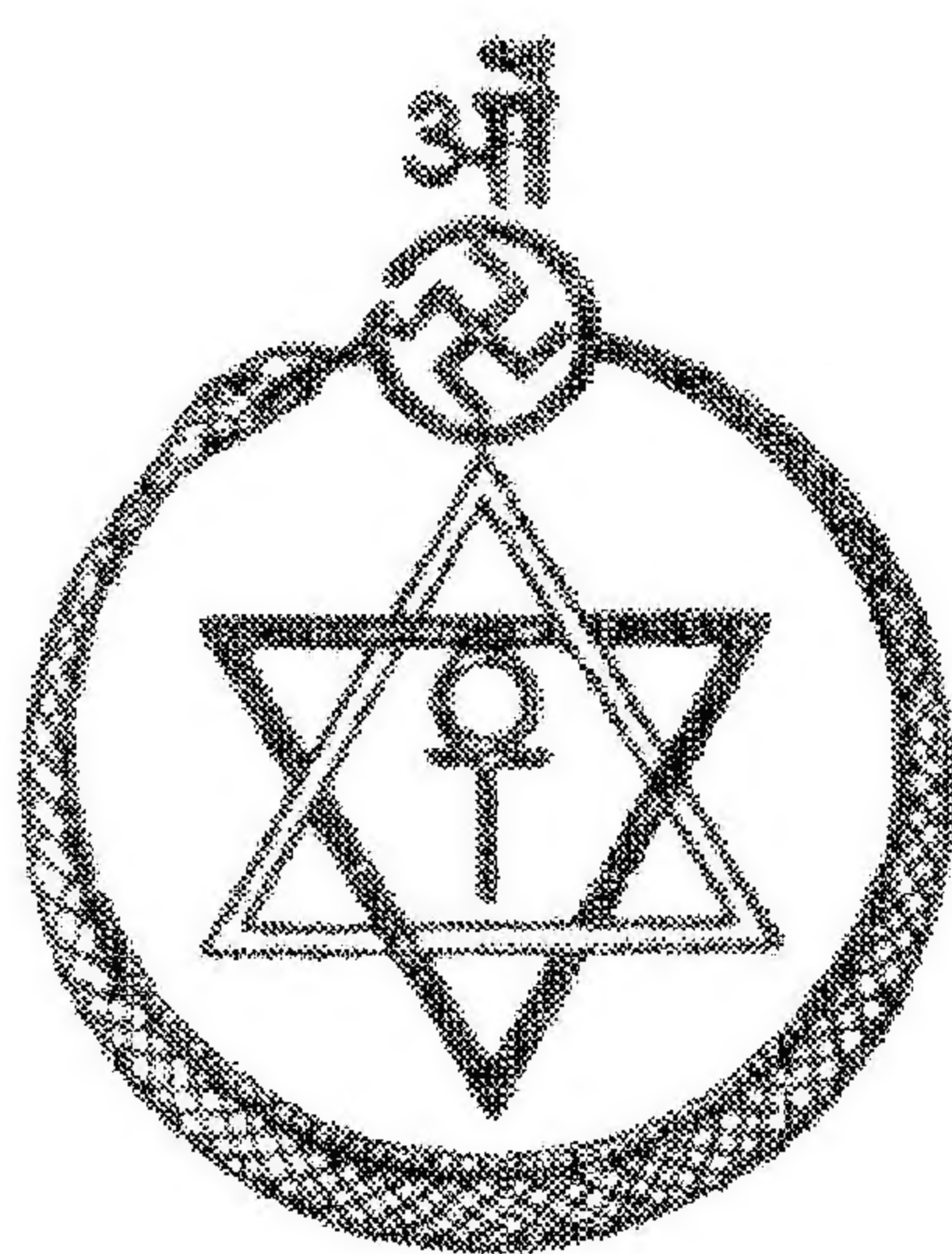
ΑΘΗΝΑ 2005

C. W. LEADBEATER

Σ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΝΘΟΥΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΙΑΜΟΣ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΘΗΝΑ 2005

C. W. LEADBEATER

Σ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΝΘΟΥΝ

Τίτλος πρωτοτύπου: To Those Who Mourn

Πρώτη έκδοση στην Αγγλική : 1913

Πρώτη έκδοση στην Ελληνική: 1960

Θεοσοφικές Εκδόσεις

Μετάφραση: Γεώργιος Βλιάμος

© Copyright για όλο τον κόσμο
The Theosophical Society
International Headquarters
Adyar, Madras, 600020, India

© Copyright 2005 για την Ελλάδα
Θεοσοφικές Εκδόσεις
Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι
Βουκουρεστίου 25, Αθήνα 10671
Τηλ. 210-3620702, 210-3610901
Fax 210-3610901
www.theosophicalsociety.gr

Επιμέλεια εκδόσεως 2005:

Κρ. Ιωαννίδου

Ιφ. Κασταμονίτη

Εξώφυλλο: Κρυστ. Ιωαννίδου

*(Απαγορεύεται η ανατύπωση ή φωτοτύπηση του παρόντος
χωρίς την άδεια της Θεοσοφικής Εταιρείας)*

ISBN 960-87301-3-9

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Το μικρό αλλά πολύτιμο αυτό βιβλίο του C. W. Leadbeater είναι γραμμένο στις αρχές του 20ου αιώνα, με μορφή επιστολής προς ένα μέλος της Θεοσοφικής Εταιρείας:

«ΑΔΕΛΦΕ.....»

Με γλαφυρό και κατανοητό τρόπο ο συγγραφέας παρουσιάζει σε αυτό, ένα μέρος από τις θεοσοφικές διδασκαλίες σχετικά με τη ζωή και το θάνατο, την ψυχή, τα όνειρα, τους αόρατους βοηθούς του πνευματικού κόσμου, τη σύσταση γενικά της ανθρώπινης ύπαρξης και την εξέλιξη του ανθρώπου. Ολόκληρο το κείμενο δίνει όχι μόνο παρηγοριά αλλά και γνώση σε κάθε άνθρωπο που υποφέρει από την απώλεια αγαπημένου του προσώπου. Παρ' όλο που το απευθύνει «Σ' εκείνους που πενθούν», οι διδασκαλίες αυτές είναι χρήσιμες και σημαντικές σε όλους όσους ερευνούν και αναζητούν την αλήθεια που κρύβεται πίσω από το φαινόμενο του θανάτου, καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο εμείς που μένουμε πίσω, μπορούμε να βοηθήσουμε τους αγαπημένους μας να πορευτούν με γαλήνη στον άλλο, τον αόρατο για εμάς, κόσμο.

Ο μεταφραστής ονομάζει «ψυχή» εκείνο που στη θεοσοφική ορολογία ονομάζεται πνεύμα. «Πνευματικό» δε σώμα, εκείνο που ονομάζεται «αιθερικό» ή «αστρικό». Ωστόσο, αυτό δεν έχει καθόλου σημασία γιατί οι παραπάνω όροι είναι διαφορές μόνο στην ονοματολογία. Ας το έχει υπόψη του, όμως, ο αναγνώστης προς αποφυγή κάθε σύγχυσης.

Αθήνα 2005

ΑΔΕΛΦΕ,

Χάσατε με το θάνατο, πρόσωπο για το οποίο είχατε πολύ μεγάλη αγάπη – που ίσως να ήταν το παν για σας στον κόσμο ετούτο, και τώρα ο κόσμος αυτός σάς φαίνεται άδειος και η ζωή να μην αξίζει να τη ζείτε. Αισθάνεστε πως η χαρά σάς εγκατέλειψε για πάντα και πως η ζωή στον κόσμο αυτό δεν μπορεί πια να είναι για σας τίποτε άλλο από μια ατέλειωτη λύπη – τίποτε άλλο από μια πονεμένη νοσταλγία «για την επαφή με το χεράκι που χάσατε και τον ήχο της φωνής που δεν ακούτε πια».

Σκέπτεστε κυρίως τον εαυτό σας και τη δυσβάστακτη απώλεια που πάθατε. Αλλά υπάρχει ακόμα και μια άλλη λύπη. Η λύπη σας γίνεται ακόμα πιο μεγάλη με την αβεβαιότητα που έχετε για τη σημερινή τύχη του αγαπημένου σας. Αισθάνεστε πως σάς είναι άγνωστο το τι απέγινε μετά το θάνατό του το αγαπημένο σας πρόσωπο. Ελπίζετε, κατά βάθος, ότι όλα θα είναι καλά, αλλά όταν κοιτάτε προς τα ύψη, σας φαίνονται όλα ένα χάος. Στα κλάματά σας καμιά απάντηση δεν παίρνετε. Και έτσι σας πιάνει η απελπισία και η αμφιβολία, τόσο που γίνονται ένα σύννεφο που σας κρύβει τον ήλιο που δεν δύει ποτέ.

Είναι πολύ φυσικό να αισθάνεστε έτσι. Κι εγώ που τα γράφω αυτά σάς εννοώ κάλλιστα, και η καρδιά μου πλημμυρίζει από συμπόνια για όλους όσους είναι θλιμμένοι σαν και σας. Ελ-

πίζω όμως να μπορώ να κάνω κάτι παραπάνω από συμπόνια. Ελπίζω να μπορέσω να σας φέρω ελπίδα και ανακούφιση. Η ελπίδα αυτή και η ανακούφιση ήλθαν σε χιλιάδες που ήταν θλιμμένοι σαν και σας. Γιατί να μην έλθουν και σε σας;

Θα πείτε: «Πώς είναι δυνατόν να πάρω ελπίδα και ανακούφιση;»

Υπάρχει ελπίδα να σας έλθει η ανακούφιση γιατί η λύπη σας στηρίζεται σε παρανόηση. Λυπάστε για κάτι που δεν έχει συμβεί στην πραγματικότητα. Όταν αντιληφθείτε τα γεγονότα θα πάψετε να λυπάστε.

Σ' αυτά θα μου απαντήσετε εσείς: «Η απώλεια που έπαθα είναι γεγονός. Πώς θα μπορέσετε εσείς να με βοηθήσετε – εκτός αν πράγματι μου δώσετε πίσω τον άνθρωπο που έχασα;»

Καταλαβαίνω πολύ καλά το συναίσθημά σας, αλλά σας ζητώ να κάνετε λίγη υπομονή μαζί μου και να με ακούσετε. Προσπαθήστε να συλλάβετε τρία κύρια σημεία, που θα θέσω ενώπιόν σας. Πρώτα γενικές ανακοινώσεις, και κατόπιν πειστικές λεπτομέρειες.

1. Η απώλεια που πάθατε είναι μόνο ένα γεγονός **φαινομενικό** – φαινομενικό από τη δική σας άποψη. Θέλω να σας μεταφέρω σε μια άλλη άποψη. Ο πόνος σας είναι συνέπεια μιας μεγάλης απογοήτευσης γιατί αγνοείτε τους Νόμους της Φύσης. Αφήστε με να σας βοηθήσω στο δρόμο προς την απόκτηση γνώσεων, εξηγώντας λίγες απλές αλήθειες, τις οποίες μπορείτε να μελετήσετε κατόπιν με την ησυχία σας.
2. Δεν πρέπει να αισθάνεστε καμιά ανησυχία ή αβεβαιότητα για ό,τι αφορά την κατάσταση του αγαπημένου σας, γιατί η μετά το θάνατο ζωή δεν είναι πια μυστήριο. Ο κό-

σμος πέραν του τάφου υπάρχει υπό τους ίδιους φυσικούς νόμους όπως αυτός εδώ στη γη που γνωρίζουμε, και έχει ερευνηθεί και εξετασθεί με επιστημονική ακρίβεια.

3. Δεν πρέπει να θρηνείτε, γιατί οι θρήνοι σας κάνουν κακό στον αγαπημένο σας. Εάν κατορθώσετε να ανοίξετε μια φορά το πνεύμα σας προς την αλήθεια, θα πάψετε πια να θρηνείτε.

Ίσως νομίζετε ότι αυτά που σας λέγω είναι μόνο ισχυρισμοί, αλλά επιτρέψτε μου να σας ρωτήσω σε ποιες βάσεις στηρίζετε αυτά που εσείς τώρα πιστεύετε, οτιδήποτε και αν πιστεύετε; Νομίζετε ότι τα έχετε πιστέψει γιατί κάποια Εκκλησία τα διδάσκει, ή γιατί υποτίθεται ότι στηρίζονται σε όσα γράφτηκαν σε κάποιο ιερό βιβλίο. Ή, ακόμη, γιατί τα ίδια πιστεύουν γενικώς όσοι βρίσκονται τριγύρω σας – δηλαδή η παραδεδεγμένη γνώση της εποχής σας; Αλλά εάν προσπαθήσετε να καθαρίσετε το μυαλό σας από τις προκαταλήψεις, θα δείτε ότι η γνώμη αυτή επίσης στηρίζεται σε ισχυρισμούς, γιατί οι Εκκλησίες διδάσκουν διαφορετικές απόψεις, και τα κείμενα των ιερών βιβλίων μπορεί, και πράγματι, έχουν ερμηνευτεί κατά διαφόρους τρόπους. Η παραδεδεγμένη άποψη της εποχής σας δεν βασίζεται σε καμία ορισμένη γνώση, πρόκειται απλώς περί διαδόσεων. Και όμως τα πράγματα αυτά που μας επηρεάζουν τόσο πολύ και τόσο βαθιά, είναι πολύ σπουδαία ζητήματα και δεν πρέπει να τα αφήνουμε να παραμένουν απλές υποθέσεις ή αόριστες πεποιθήσεις. Γι' αυτά απαιτείται η βεβαιότητα της επιστημονικής έρευνας και της ταξινόμησης.

Τέτοια έρευνα έχει γίνει και το αποτέλεσμα της έρευνας

αυτής θέλω να θέσω ενώπιόν σας. Δεν ζητώ να με πιστέψετε στα τυφλά. Λέγω πράγματα που γνωρίζω εγώ ο ίδιος ότι είναι γεγονότα και σας προσκαλώ να τα εξετάσετε

Ας εξετάσουμε τα ζητήματα αυτά ένα προς ένα. Για να κάνω το θέμα σαφές για σας, πρέπει να σας πω λίγα περισσότερα για τη σύσταση του ανθρώπου από ό,τι είναι γενικώς γνωστό σε όσους δεν έχουν κάνει ιδιαίτερες μελέτες επί του θέματος. Έχετε ακούσει να λέγεται αόριστα ότι ο άνθρωπος κατέχει κάτι αθάνατο που ονομάζεται ψυχή, η οποία υποτίθεται ότι επιζεί του σώματος μετά το θάνατο. Θέλω να αφήσετε κατά μέρος αυτή την αοριστία και να αντιληφθείτε ότι πρόκειται για παραμόρφωση των γεγονότων. Δεν πρέπει να λέτε **«ελπίζω ότι έχω μια ψυχή»**, αλλά **«γνωρίζω ότι είμαι μια ψυχή»**. Διότι αυτή είναι η πραγματική αλήθεια.

Ο άνθρωπος **ΕΙΝΑΙ μια ψυχή** και **έχει ένα σώμα**. Το σώμα δεν είναι ο άνθρωπος, το σώμα είναι μόνο το ένδυμα του ανθρώπου. Και αυτό που ονομάζετε «θάνατο» δεν είναι παρά το πέταγμα ενός φθαρμένου φορέματος και, ως εκ τούτου, θάνατος δεν σημαίνει το τέλος του ανθρώπου, όπως δεν είναι το τέλος του ΕΑΥΤΟΥ σας όταν βγάζετε τα ρούχα σας. Γι' αυτό δεν έχετε χάσει τον φίλο σας, αλλά πάψατε να βλέπετε το φόρεμα (τα ρούχα) με τα οποία είχατε συνηθίσει να τον βλέπετε. Τα ρούχα του έφυγαν, αλλά ο άνθρωπος που τα φορούσε δεν έφυγε. Ασφαλώς εσείς τον ΑΝΘΡΩΠΟ αγαπάτε και όχι τα ρούχα του.

Προτού καταλάβετε την κατάσταση του αγαπημένου σας, πρέπει να καταλάβετε τη δική σας κατάσταση. Προσπαθήστε να χωνέψετε το γεγονός ότι είστε ένα αθάνατο ον, αθάνατο

γιατί είστε θείον στην ουσία – γιατί είστε ένας σπινθήρας από το ΠΥΡ αυτού του ίδιου του Θεού. Ότι ζήσατε επί αιώνες προτού φορέσετε αυτό που ονομάζετε σώμα, και ότι θα ζήσετε επί αιώνες και μετά την καταστροφή του σώματος αυτού.

«Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο για να γίνει εικόνα της αιωνιότητας αυτού του ίδιου»

Αυτό δεν είναι εικασία ή ευσεβής πίστη. Είναι οριστικό επισημονικό γεγονός, δυνάμενο να αποδειχθεί όπως θα δείτε από ό,τι έχει γραφτεί επί του θέματος, εάν θελήσετε να λάβετε τον κόπο να τα διαβάσετε. Εκείνο που νομίζετε ότι είναι η ζωή σας, δεν είναι πράγματι παρά μία μόνο ημέρα της πραγματικής σας ζωής σαν ψυχή, και το ίδιο συμβαίνει και με το αγαπημένο σας πρόσωπο. Όστε δεν έχει πεθάνει, αλλά μόνο το σώμα του απορρίφθηκε.

Εν τούτοις δεν πρέπει ως εκ τούτου να νομίζετε ότι ο αγαπημένος σας δεν είναι παρά μια πνοή χωρίς σώμα, ούτε κατά οποιονδήποτε τρόπο διαφορετικά μειωμένος από ό,τι ήταν πριν. Ο Απόστολος Παύλος είπε προ πολλού: «Υπάρχει ένα φυσικό σώμα και ένα πνευματικό σώμα». Οι άνθρωποι παρεξηγούν αυτά τα λόγια γιατί νομίζουν ότι τα σώματα αυτά διαδέχονται το ένα το άλλο, και δεν έχουν καταλάβει ότι όλοι μας έχουμε και τα δύο αυτά σώματα ακόμη και τώρα. Εσείς που διαβάσετε αυτά εδώ, έχετε και ένα φυσικό σώμα, το οποίο μπορείτε να βλέπετε, και ένα άλλο εσωτερό σώμα, το οποίο δεν μπορείτε να δείτε, αυτό που ο Απόστολος Παύλος ονόμασε «πνευματικό». Και όταν αφήνετε κατά μέρος το φυσικό αυτό σώμα εξακολουθείτε να κατέχετε το άλλο εκείνο λεπτότερο σώμα ή «όχημα». Είστε ντυμένος με το «πνευματικό σας σώμα». Εάν παρο-

μοιάσουμε το φυσικό σώμα σαν το πανωφόρι ή το σακάκι σας, μπορούμε να φανταστούμε ότι το πνευματικό σώμα είναι το ρούχο που φοράτε από μέσα σας.

Εάν έχετε τώρα κατανοήσει την ιδέα αυτή, ας προχωρήσουμε ακόμη ένα βήμα. Το πανωφόρι αυτό από την πυκνή ύλη, που πετάει ο άνθρωπος όταν συμβεί αυτό που ονομάζουμε «θάνατο», δεν το πετάει μόνο κατά το θάνατο αλλά κάθε νύκτα όταν πηγαίνετε να κοιμηθείτε, γλιστράτε και ξεφεύγετε από αυτό για μια στιγμή, και τριγυρνάτε τον κόσμο με το πνευματικό σας σώμα – αθέατος μεν στον υλικό εδώ κόσμο – αλλά καθαρά ορατός σ' εκείνους τους φίλους οι οποίοι κατά τύχη χρησιμοποιούν κι αυτοί τα πνευματικά τους σώματα κατά την ίδια ώρα. Διότι κάθε σώμα βλέπει μόνο εκείνο που βρίσκεται στο δικό του επίπεδο. Το δικό σας φυσικό σώμα βλέπει φυσικά σώματα, και το πνευματικό σας σώμα βλέπει μόνο πνευματικά σώματα. Και όταν ξαναβάζετε το πανωφόρι σας, δηλαδή όταν επιστρέψετε στο σώμα σας της πυκνής ύλης, και ξυπνάτε στον κατώτερο κόσμο που ζούμε τώρα – συμβαίνει καμιά φορά να διατηρείτε κάποια ανάμνηση – αν και συνήθως διαστρεβλωμένη -- απ' ό,τι είδατε όταν βρισκόσασταν αλλού, και τότε αυτό το αποκαλείτε ζωηρό όνειρο. Όστε ο ύπνος μπορεί να περιγραφεί σαν ένα είδος προσωρινού θανάτου, με τη διαφορά ότι δεν αποσύρεστε εντελώς από το πανωφόρι σας (δηλαδή το φυσικό σώμα) ώστε να μη μπορείτε να το ξαναφορέσετε. Επομένως όταν κοιμάστε, εισέρχεστε σε μια κατάσταση η οποία είναι παρόμοια με εκείνη στην οποία εισήλθε ο αγαπημένος σας. Θα προχωρήσω τώρα να σας εξηγήσω ποια είναι αυτή η κατάσταση.

Πολλές θεωρίες για τη μετά θάνατον ζωή κυκλοφόρησαν –

οι περισσότερες από αυτές όμως βασίζονται σε παρανοήσεις των αρχαίων γραφών. Κάποτε το φοβερό δόγμα «περί της αιωνίας κολάσεως» ήταν γενικά σχεδόν παραδεδεγμένο στην Ευρώπη, ενώ τώρα μόνο οι απελπιστικά αμαθείς το πιστεύουν αυτό. Βασίστηκε σε παρερμηνεία ορισμένων λέξεων που αποδίδονται στο Χριστό, και διατηρήθηκε από τους μεσαιωνικούς καλόγερους σαν κατάλληλος μπαμπούλας προς τρομοκράτηση των αμαθών μαζών **«ίνα πράττωσι το καλόν»**. Εφόσον προχωρούσε ο πολιτισμός, οι άνθρωποι άρχισαν να καταλαβαίνουν ότι μια τέτοια δοξασία δεν ήταν μόνο βλάσφημη, αλλά και γελοία. Οι νεότεροι ιερωμένοι το έχουν ήδη αντικαταστήσει με κάπως λογικότερες συστάσεις, αλλά και αυτές είναι συνήθως αόριστες και απέχουν πολύ από την απλότητα της αλήθειας.

Όλες οι εκκλησίες έχουν περιπλέξει τα δόγματά τους, επειδή επέμεναν να ξεκινούν από το παράλογο και ασύστατο δόγμα της ύπαρξης μιας σκληρής και οργισμένης θεότητας, η οποία ήθελε να βλάψει το λαό της. Το φοβερό αυτό δόγμα το εισήγαγαν από τον αρχέγονο Ιουδαϊσμό, αντί να δεχθούν τη διδασκαλία του Χριστού, ότι ο Θεός είναι ένας **«αγαπών Πατήρ»**. Οι άνθρωποι οι οποίοι κατανόησαν το βασικό γεγονός ότι ο Θεός είναι Αγάπη, και ότι το Σύμπαν Αυτού κυβερνάται από σοφούς αιώνιους νόμους, άρχισαν να παραδέχονται ότι στους νόμους αυτούς πρέπει να υπακούμε τόσο στον κόσμο πέραν του τάφου, όσο και σ' αυτόν εδώ. Αλλά ακόμη και τώρα οι πεπειθισμένοι είναι αόριστες. Μας μιλούν «περί μακρινού ουρανού, περί ημέρας κρίσεως εις απώτερον μέλλον», αλλά ελάχιστα μάς πληροφορούν για το τι γίνεται τώρα εδώ. Αυτοί που διδάσκουν ούτε καν ισχυρίζονται ότι έχουν κάποια προσωπική πείρα για

τις μετά θάνατον συνθήκες. Δεν μας λένε τι γνωρίζουν οι ίδιοι, αλλά τι άκουσαν από άλλους. Πώς λοιπόν μπορούν να μας ικανοποιήσουν;

Η αλήθεια είναι ότι η εποχή της τυφλής πίστης παρήλθε. Ζούμε τώρα στην εποχή της επιστημονικής γνώσης και δεν είναι δυνατόν να παραδεχόμαστε ιδέες οι οποίες δεν στέκονται στη λογική και στον κοινό νου. Δεν υπάρχει λόγος να μην εφαρμόζονται επιστημονικές μέθοδοι για τη διαφώτιση των προβλημάτων, τα οποία στην παλαιά εποχή αφηνόταν εντελώς στην εκκλησία. Πράγματι τέτοιες μέθοδοι εφαρμόστηκαν από τη Θεοσοφική Εταιρεία και από την Εταιρεία Ψυχικών Ερευνών. Και το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών οι οποίες έγιναν με πνεύμα επιστημονικό, θέλω να θέσω ενώπιόν σας.

Είμαστε πνεύματα, αλλά ζούμε σε έναν υλικό κόσμο – σε ένα κόσμο ο οποίος μάς είναι πάντως εν μέρει μόνο γνωστός. Ό,τι ξέρουμε για τον κόσμο αυτό το μαθαίνουμε διαμέσου των αισθήσεών μας, αλλά οι αισθήσεις μας αυτές είναι πολύ ατελείς. Μπορούμε να δούμε τα στερεά αντικείμενα, και μπορούμε και βλέπουμε τα υγρά, αλλά τα αέρια είναι συνήθως αόρατα σε μας. Οι έρευνες απέδειξαν ότι υπάρχει και άλλου είδους ύλη, πολύ λεπτότερη και από το λεπτότερο αέριο. Αλλά σ' αυτήν δεν ανταποκρίνονται οι αισθήσεις μας και γι' αυτό μάς είναι αδύνατο να μάθουμε γι' αυτήν με τα φυσικά μας μέσα. Πάντως μπορούμε να έλθουμε σε επαφή με την ύλη αυτή. Μπορούμε να την εξερευνήσουμε, αλλά αυτό μπορούμε να το κάνουμε μόνο με το πνευματικό μας σώμα, που αναφέραμε ήδη, γιατί αυτό το «πνευματικό μας σώμα» έχει τις δικές του αισθήσεις όπως έχει και το «φυσικό μας σώμα».

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν μάθει ακόμη να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις του πνευματικού τους σώματος, αλλά τούτο αποτελεί μια ικανότητα που μπορεί ο άνθρωπος να αποκτήσει. Αυτό το ξέρουμε γιατί υπάρχουν άνθρωποι που το κατόρθωσαν. Και αυτοί που απέκτησαν αυτή την ικανότητα είναι σε θέση να βλέπουν πολλά που ο κοινός άνθρωπος δεν μπορεί να τα δει. Πληροφορούνται ότι ο κόσμος μας αυτός είναι πολύ πιο θαυμάσιος απ' ό,τι φανταζόμαστε και ότι, αν και οι άνθρωποι ζουν σ' αυτόν χιλιάδες χρόνια, οι περισσότεροι από αυτούς παρέμειναν εντελώς εν αγνοία του πλέον υψηλού και του πλέον ωραίου μέρους της ζωής. Ο τρόπος της έρευνας για την οποία μιλώ, απέδωσε θαυμάσια αποτελέσματα και ανοίγει ενώπιόν μας νέους ορίζοντες κάθε μέρα. Πληροφορίες σχετικές μπορούμε να περισυλλέξουμε από τη Θεοσοφική Φιλολογία. Αλλά εμείς τώρα ενδιαφερόμαστε μόνο για ένα μέρος της έρευνας, δηλαδή αυτήν που αφορά τις αποκτηθείσες γνώσεις για την πέραν του τάφου ζωή και την κατάσταση εκείνων που ζουν αυτή τη ζωή, μετά από αυτό που ονομάζουμε «θάνατο».

Το πρώτο πράγμα που μαθαίνουμε είναι ότι ο θάνατος δεν είναι το τέλος της ζωής, όπως στην άγνοιά μας νομίζουμε, αλλά είναι μόνο ένα βήμα από ένα στάδιο ζωής σε ένα άλλο. Όπως είπα προηγουμένως πρόκειται για αποβολή του πανωφοριού, και μετά μένει ο άνθρωπος ντυμένος με τα από μέσα ρούχα του – δηλαδή το πνευματικό σώμα. Αλλά αν και το σώμα αυτό είναι πολύ λεπτότερο – γι' αυτό και ο Απόστολος Παύλος το ονόμασε «πνευματικό» -- είναι πάντως ένα σώμα ακόμη, και συνεπώς υλικό, αν και η ύλη αυτή από την οποία αποτελείται είναι πολύ λεπτότερη από οποιαδήποτε άλλη ύλη που να μας εί-

ναι κοινά γνωστή. Το φυσικό σώμα χρησιμεύει στο πνεύμα σαν μέσον επικοινωνίας με το φυσικό κόσμο. Δίχως αυτό το φυσικό σώμα που χρησιμεύει σαν όργανο, δεν θα υπήρχε δυνατότητα επικοινωνίας με αυτόν. Βρίσκουμε ότι το «πνευματικό σώμα» εξυπηρετεί ακριβώς τον ίδιο σκοπό, δηλαδή ενεργεί σαν ενδιάμεσο του πνεύματος με τον υψηλότερο και «πνευματικό κόσμο». Αλλά ο «πνευματικός» αυτός κόσμος δεν είναι κάτι το άοριστο, το απομακρυσμένο και το ανέφικτο. Είναι απλώς ένα ανώτερο μέρος του κόσμου τον οποίο τώρα κατοικούμε. Δεν αρνούμαι καθόλου ότι υπάρχουν και άλλοι κόσμοι πολύ ανώτεροι και πλέον μακρινοί. Λέγω μόνο ότι εκείνο που ονομάζουμε θάνατο δεν έχει καμία σχέση με τους κόσμους αυτούς, και ότι είναι απλώς μια μεταφορά από ένα στάδιο ή μια κατάσταση σε άλλη κατάσταση του κόσμου τούτου τον οποίο γνωρίζουμε όλοι μας. Θα μου πείτε ότι ο άνθρωπος που κάνει αυτή τη μεταβολή γίνεται αόρατος σ' εμάς, αλλά αν το σκεφτείτε αυτό θα δείτε ότι ο άνθρωπος σάς ήταν πάντοτε αόρατος – διότι αυτό που είχατε συνηθίσει να βλέπετε, δεν είναι παρά το σώμα στο οποίο κατοικούσε ο άνθρωπός σας. Τώρα κατοικεί σε ένα άλλο και πολύ ωραιότερο σώμα, το οποίο στα κοινά σας μάτια δεν είναι ορατό, αλλά τούτο δεν σημαίνει ότι βρίσκεται σε ανέφικτη από εσάς απόσταση.

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να καταλάβετε είναι ότι αυτοί που ονομάζουμε νεκρούς δεν μας εγκατέλειψαν. Έχουμε ανατραφεί με μια περίπλοκη δοξασία που υπονοεί ότι κάθε θάνατος είναι ένα ξεχωριστό και θαυμάσιο θαύμα, ότι όταν η ψυχή αφήνει το σώμα εξαφανίζεται κάπως μέσα σ' ένα ουρανό που βρίσκεται πέρα από τα αστέρια – και δεν γίνεται λόγος πε-

ρί των χρησιμοποιούμενων μηχανικών μέσων μεταφοράς στις τρομακτικές αυτές αποστάσεις. Οι μέθοδοι της Φύσης είναι βεβαίως θαυμάσιες και πολλές φορές ακατάληπτες σε μας, αλλά ποτέ δεν ξεπερνούν τη λογική και τον κοινό νου. Όταν βγάζετε το πανωφόρι σας στο σπίτι σας, δεν εξαφανίζεστε ξαφνικά στην κορυφή ενός απομακρυσμένου βουνού. Στέκεστε εκεί που ήσασταν πριν, αν και μπορεί να παρουσιάζετε μια διαφορετική εξωτερική εμφάνιση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, όταν ο άνθρωπος αποβάλλει το φυσικό του σώμα μένει ακριβώς εκεί όπου ήταν και πριν. Είναι αλήθεια ότι δεν τον βλέπετε πλέον, αλλά αυτό συμβαίνει όχι γιατί έφυγε, αλλά γιατί το σώμα που φοράει τώρα δεν είναι ορατό στους φυσικούς σας οφθαλμούς.

Ίσως να γνωρίζετε ότι οι οφθαλμοί μας έχουν ικανότητα λήψης για πολύ περιορισμένο μέρος των δονήσεων που υπάρχουν στη Φύση, και γι' αυτό οι μόνες ουσίες που μπορούμε να βλέπουμε είναι εκείνες που αντανακλούν τους ειδικούς αυτούς κυματισμούς. Η όραση του «πνευματικού σώματος» είναι επίσης υπόθεση ανταπόκρισης σε ανάλογους κυματισμούς αλλά τελείως διαφορετικής τάξης, προερχόμενους από πολύ λεπτότερο τύπο ύλης. Όλα αυτά, αν σας ενδιαφέρουν μπορείτε να τα βρείτε στη Θεοσοφική Φιλολογία, όπου εκτίθενται λεπτομερώς.

Προς το παρόν, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι ότι με το φυσικό μας σώμα μπορούμε να βλέπουμε και να αγγίζουμε μόνο το φυσικό κόσμο, ενώ με το πνευματικό σώμα μπορούμε να βλέπουμε και να αγγίζουμε τα πράγματα του πνευματικού κόσμου. Και μην ξεχνάτε ότι ο πνευματικός αυτός κόσμος δεν είναι κατά κανένα τρόπο ένας άλλος κόσμος, είναι απλώς ένα πλέον εξευγενισμένο μέρος του φυσικού κόσμου. Επαναλαμ-

βάνω ότι υπάρχουν και άλλοι κόσμοι, αλλά προς το παρόν δεν θα ασχοληθούμε με αυτούς. Ο άνθρωπος που εσείς νομίζετε ότι έφυγε, βρίσκεται στην πραγματικότητα μαζί σας ακόμη. Όταν στέκεστε πλάι – πλάι, εσείς στο φυσικό σας σώμα κι εκείνος στο πνευματικό του σώμα, δεν έχετε συνείδηση της παρουσίας του γιατί δεν μπορείτε να τον δείτε. Αλλά όταν αφήνετε το φυσικό σας σώμα στον ύπνο σας, στέκεστε πλάι – πλάι μ' εκείνον και έχετε πλήρη και απόλυτη συνείδηση του γεγονότος, και η ένωσή σας με αυτόν είναι πλήρης από όλες τις απόψεις, όπως ήταν και πριν. Έτσι στον ύπνο σας είστε ευτυχής που βρίσκεστε μαζί με τον άνθρωπό σας που αγαπάτε. Μόνο όταν είστε ξυπνητός αισθάνεστε το χωρισμό.

Ατυχώς, για τους περισσότερους από εμάς υπάρχει ένας διαχωρισμός μεταξύ της φυσικής μας συνείδησης και της συνείδησης του πνευματικού μας σώματος ούτως ώστε, ενώ στο πνευματικό μας σώμα μπορούμε και θυμόμαστε απόλυτα το φυσικό μας σώμα, πολλοί από εμάς δεν μπορούν να μεταφέρουν στον ξύπνιο τους την ανάμνηση των πράξεων της ψυχής, όταν αυτή ξεφεύγει από το σώμα κατά τη διάρκεια του ύπνου. Εάν η ανάμνηση αυτή ήταν τέλεια, δεν θα υπήρχε για εμάς διόλου θάνατος. Μερικοί άνθρωποι κατόρθωσαν εν τούτοις να αποκτήσουν τη συνεχή αυτή συνείδηση, και όλοι μας μπορούμε βαθμιαία να την αποκτήσουμε, γιατί τούτο αποτελεί μέρος του φυσικού ανοίγματος των δυνάμεων της ψυχής. Σε πολλούς το άνοιγμα αυτό έχει αρχίσει και έτσι αποσπάσματα της ανάμνησης φθάνουν μέχρι τον ξύπνιο τους, αλλά έχουν μια τάση να τα καταλογίζουν μόνο σαν όνειρα και ως εκ τούτου άχρηστα, και η τάση αυτή υπάρχει κυρίως μεταξύ εκείνων οι οποίοι

δεν έχουν κάνει μελέτες για τα όνειρα και δεν καταλαβαίνουν περί τίνος πράγματι πρόκειται. Αλλά ενώ μέχρι τώρα μόνο λίγοι κατέχουν πλήρη όραση και πλήρη ανάμνηση, υπάρχουν πολλοί που κατόρθωσαν να αντιληφθούν την παρουσία των αγαπημένων τους, αν και δεν κατορθώνουν να τους δουν. Και υπάρχουν άλλοι οι οποίοι αν και δεν διατηρούν καθορισμένη ανάμνηση, ξυπνούν από τον ύπνο τους με ένα αίσθημα ειρήνης και ευλογίας, που είναι αποτέλεσμα των συμβάντων στον ανώτερο εκείνο κόσμο.

Μην ξεχνάτε ποτέ ότι ο κόσμος αυτός που ζούμε εδώ είναι ο κατώτερος κόσμος και ότι ο άλλος είναι ο ανώτερος κόσμος, και πως ο μεγαλύτερος στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνει τα λιγότερα. Στην άλλη συνείδηση θυμάστε τελείως το τι συνέβη εδώ, γιατί όταν περνάτε από εδώ προς τα εκεί την ώρα που σας παίρνει ο ύπνος, βγάζετε από πάνω σας το εμπόδιο – το βάρος του κατώτερου σώματος. Αλλά όταν επιστρέψετε πάλι στην κατώτερη εδώ ζωή, ξαναπαίρνετε πάλι το βάρος αυτό, και παίρνοντάς το πίσω, σκεπάζετε με ένα σύννεφο τις υψηλότερες ικανότητές σας και έτσι πέφτετε στη λήθη. Γι' αυτό αν έχετε κάτι ιδιαίτερο να πείτε στο φίλο σας που έφυγε, δεν έχετε παρά να το διαμορφώσετε καθαρά στο μυαλό σας πριν κοιμηθείτε με την απόφαση να του το πείτε, και να είστε βέβαιος πως αυτό θα συμβεί μόλις τον συναντήσετε. Μερικές φορές θέλετε να τον συμβουλευτείτε για κάποιο ζήτημα και εδώ, ο χωρισμός που υπάρχει μεταξύ των δύο τύπων συνείδησης σας εμποδίζει συνήθως να φέρετε πίσω μια καθαρή απάντηση. Εν τούτοις ακόμη και αν δεν μπορείτε ξυπνώντας πίσω στην εδώ ζωή να θυμηθείτε επακριβώς όσα έγιναν εκεί, συχνά θα ξυπνήσετε με ένα

δυνατό συναίσθημα για ό,τι αφορά την επιθυμία του ή την απόφασή του. Και συνήθως μπορείτε να είστε βέβαιος ότι το συναίσθημα αυτό είναι σωστό. Συγχρόνως όμως πρέπει να τον συμβουλευέστε όσο το δυνατόν σπανιότερα, γιατί όπως θα δούμε αργότερα, δεν πρέπει οι θανόντες να ενοχλούνται στον ανώτερο κόσμο τους με υποθέσεις που ανήκουν στο μέρος της ζωής από την οποία απελευθερώθηκαν.

Τούτο μας φέρνει να εξετάσουμε τη ζωή που περνούν οι νεκροί μας. Υπάρχουν μεγάλες ποικιλίες στη ζωή τους, αλλά τουλάχιστον είναι σχεδόν πάντοτε ευτυχέστεροι από ό,τι ήταν στη ζωή εδώ της γης. Μια παλαιά γραφή λέγει:

«Οι ψυχές των δικαίων βρίσκονται στα χέρια του Θεού, και ουδείς θάνατος θα τις αγγίξει. Στα μάτια του ανόητου φαίνονται να πεθαίνουν και η απομάκρυνσή τους εκλαμβάνεται ως συμφορά, και η αναχώρησή τους ως καταστροφή. Εν τούτοις εκείνοι βρίσκονται εν ειρήνη».

Πρέπει να βγούμε από την απάτη των απαρχαιωμένων θεωριών. Ο άνθρωπος πεθαίνοντας δεν πηδά ξαφνικά σ' έναν ακατανόητο ουρανό, ούτε σε μια ακόμη περισσότερο ακατανόητη κόλαση. Δεν υπάρχει πράγματι κόλαση με την παλιά κακή έννοια της λέξης, και δεν υπάρχει καμιά, πουθενά, κόλαση κατά οποιαδήποτε έννοια, εκτός εκείνης που ο άνθρωπος δημιουργεί για τον εαυτό του. Προσπαθήστε να καταλάβετε καλά ότι με το θάνατο ο άνθρωπος δεν παθαίνει καμιά μεταβολή. Δεν γίνεται ξαφνικά ούτε μεγάλος άγιος, ούτε άγγελος, ούτε αποκτά ξαφνικά όλη τη σοφία του κόσμου. Είναι ακριβώς ο

ίδιος άνθρωπος της επαύριον του θανάτου του όπως ήταν την προηγούμενη του θανάτου του, με τις ίδιες συγκινήσεις, τις ίδιες διαθέσεις, την ίδια διανοητική μόρφωση. Η μόνη διαφορά είναι ότι έχασε το φυσικό σώμα του.

Προσπαθήστε να καταλάβετε τι σημαίνει αυτό. Σημαίνει απόλυτη ελευθερία από κάθε συναίσθημα πόνου ή κόπου, και ελευθερία από ανιαρά καθήκοντα, απόλυτη ελευθερία (ίσως για πρώτη φορά στη ζωή του) να κάνει ακριβώς ό,τι του αρέσει. Στη φυσική ζωή ο άνθρωπος υπόκειται πάντοτε σε ανάγκες, εκτός αν ανήκει στη μικρή μειοψηφία εκείνων που έχουν οικονομική ανεξαρτησία. Ο άνθρωπος βρίσκεται πάντοτε στην ανάγκη να εργάζεται για να κερδίζει χρήματα τα οποία πρέπει να έχει για να αγοράζει τροφή, ρουχισμό, και να εξασφαλίζει στέγη για τον εαυτό του και για κείνους που συντηρεί. Σε λίγες σπάνιες περιπτώσεις, όπως λόγου χάρη του καλλιτέχνη και του μουσικού, η εργασία του ανθρώπου είναι χαρά γι' αυτόν, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ένα είδος εργασίας στην οποία ασφαλώς δεν θα αφοσιωνόταν εάν δεν ήταν αναγκασμένος.

Στον πνευματικό κόσμο δεν χρειάζονται χρήματα, ούτε τροφή, ούτε στέγη, γιατί η δόξα του και η ωραιότητά του είναι ελεύθερες σε όλους τους κατοίκους του χωρίς χρήματα και χωρίς τιμή. Με τη λεπτή ύλη του πνευματικού του σώματος μπορεί να κινείται ελεύθερα από το ένα μέρος στο άλλο, όπως θέλει. Εάν του αρέσουν οι ομορφιές των τοπίων του δάσους, της θάλασσας και του ουρανού, μπορεί να επισκέπτεται όποτε του αρέσει τα ωραιότερα μέρη της γης. Εάν αγαπά τις τέχνες μπορεί να περνά τον καιρό του θαυμάζοντας τα αριστουργήματα όλων των μεγαλυτέρων καλλιτεχνών. Εάν είναι μουσικός

μπορεί να πηγαίνει από τη μια έως την άλλη ορχήστρα των μεγαλύτερων του κόσμου, ή να περνά τον καιρό του ακούγοντας εκτελέσεις μουσικής από τους πλέον φημισμένους μουσικούς. Ό,τι είχε πιο ευχάριστο στη γη – την ατομική του ευχαρίστηση, ή ας πούμε ιδιοτροπία – έχει τώρα πλήρη ελευθερία να αφοσιωθεί σ' αυτήν εντελώς εφόσον, όπως εννοείται, πρόκειται για διανοητική ευχαρίστηση ή των ανωτέρων αισθήσεων – ώστε η απόλαυσή της να μην απαιτεί την ύπαρξη του φυσικού σώματος. Έτσι θα καταλάβει αμέσως κανείς ότι όλοι οι λογικοί και καθώς πρέπει άνθρωποι είναι απείρως ευτυχέστεροι μετά το θάνατο παρά πριν από αυτόν, γιατί έχουν επαρκή χρόνο όχι μόνο για διασκέδαση, αλλά για πραγματική ικανοποιητική πρόοδο σε ό,τι είδος τούς ενδιαφέρει.

Ωστε δεν υπάρχει κανείς στον κόσμο εκείνο που να μην είναι ευτυχής; Μάλιστα, γιατί η ζωή εκείνη είναι αναγκαστικά συνέχεια της παρούσας ζωής, και ο άνθρωπος απ' όλες τις απόψεις είναι ο ίδιος άνθρωπος, όπως ήταν πριν αφήσει το σώμα του. Εάν στον κόσμο τούτο εδώ ευχαριστιόταν με ποταπά και πρόστυχα πράγματα, θα είναι ανίκανος στον άλλο κόσμο να ικανοποιήσει τις επιθυμίες του. Ο μέθυσος θα υποφέρει από άσβεστη δίψα, επειδή δεν θα' χει πλέον σώμα διαμέσου του οποίου να την καταπραΰνει, ο λαίμαργος θα χάσει τις απολαύσεις του τραπεζιού, και ο φιλάργυρος δεν θα βρίσκει πια χρυσάφι για να μαζεύει. Ο άνθρωπος που παραδόθηκε όταν ζούσε στη γη αυτή, σε ποταπά πάθη, θα τα έχει και στην άλλη ζωή να τού κατατρώγουν τα σπλάχνα. Ο φιλήδονος πάλλει ακόμη από επιθυμίες που ποτέ δεν μπορούν τώρα να ικανοποιηθούν. Ο ζηλιάρης τρώγεται ακόμη με τις ζήλιες του και υποφέρει περισσότερο.

Τέτοιοι λοιπόν άνθρωποι υποφέρουν χωρίς αμφιβολία, αλλά μόνο τέτοιοι, μόνο αυτοί που είχαν ροπές και πάθη ποταπά και ανήκουν σε απολαύσεις του καθαρά φυσικού κόσμου. Αλλά και αυτοί ακόμη κρατούν την τύχη τους στα χέρια τους. Δεν έχουν παρά να κατανικήσουν τις κακές τους ορέξεις και ευθύς θα βρεθούν ελεύθεροι από τα βάσανα που τους δημιουργούν αυτές οι επιθυμίες. Μη ξεχνάτε πως δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα που να λέγεται τιμωρία. Υπάρχει μόνο το φυσικό αποτέλεσμα μια ορισμένης αιτίας, ώστε δεν έχετε παρά να εξαλείψετε την αιτία και τότε θα πάψει το αποτέλεσμα – όχι πάντοτε αμέσως, αλλά ευθύς μόλις η ενέργεια της αιτίας εξαντληθεί.

Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι οι οποίοι απέφυγαν τα χτυπητά αυτά βίτσια, και εν τούτοις έζησαν ό,τι λέμε μια κοσμική ζωή, ενδιαφερόμενοι πρωτίστως για την κοσμική κίνηση και τις εθιμοτυπίες της, και μη σκεπτόμενοι τίποτε άλλο από το να διασκεδάζουν. Οι άνθρωποι του είδους αυτού δεν υποφέρουν πραγματικά στον πνευματικό κόσμο, αλλά πολλές φορές τον βρίσκουν πληκτικό – μη βρίσκοντας ενδιαφέρον σε τίποτε. Μπορούν να συναντούν άλλους ομοίους τους, αλλά συνήθως τους βρίσκουν πληκτικούς (μονότονους) τώρα που δεν υπάρχει πια συναγωνισμός για τα λούσα ή για τη γενική επίδειξη, ενώ οι καλύτεροι και εξυπνότεροι άνθρωποι τους οποίους επιθυμούν να πλησιάσουν, είναι συνήθως απασχολημένοι αλλού και ως εκ τούτου δεν μπορούν να τους κάνουν παρέα. Αλλά οποιοσδήποτε άνθρωπος ο οποίος έχει ριζικά διανοητικά ή καλλιτεχνικά γούστα, θα αισθανθεί απείρως μεγαλύτερη ευτυχία εκεί που θα είναι ελεύθερος από το φυσικό του σώμα. Και δεν πρέπει να λησμονείτε ότι υπάρχουν πάντοτε όλες οι δυνατότητες εκεί για

την ανάπτυξη βασικού ενδιαφέροντος, εάν είναι κανείς αρκετά έξυπνος για να το επιθυμήσει αυτό.

Οι διανοούμενοι και οι καλλιτέχνες είναι πάρα πολύ ευτυχείς στη νέα αυτή ζωή. Εν τούτοις περισσότερο ακόμη ευτυχείς είναι, νομίζω, εκείνοι που ενδιαφέρθηκαν κυρίως για τους συνανθρώπους τους, εκείνοι που η μεγαλύτερή τους χαρά είναι να βοηθούν, να συνδράμουν και να διδάσκουν. Γιατί αν και στον κόσμο εκείνο δεν υπάρχει φτώχεια, ούτε πείνα ή δίψα ή κρύο, υπάρχουν όμως ακόμη εκείνοι που είναι λυπημένοι και μπορούν να παρηγορηθούν, εκείνοι που είναι αμαθείς και μπορούν να διδαχθούν.

Ακριβώς επειδή στις χώρες της Δύσης υπάρχουν τόσο λίγες γνώσεις για την πέραν του τάφου ζωή, συναντούμε στον κόσμο εκείνο πολλούς που έχουν ανάγκη διδασκαλίας για τις δυνατότητες της νέας αυτής ζωής. Έτσι ένας που έχει γνώσεις, μπορεί να περιφέρεται σκορπίζοντας ελπίδες και ευχάριστα μηνύματα, τόσο όσο θα έκανε και εδώ. Αλλά μη ξεχνάτε ότι «εδώ» και «εκεί» είναι μόνο όροι χρησιμοποιούμενοι με σχετικότητα προς την τύφλωσή μας, γιατί ο κόσμος αυτός είναι εδώ κοντά μας και τριγύρω μας συνεχώς, και ούτε στιγμή να μη φανταζόμαστε ότι είναι μακριά ή ότι είναι δύσκολο να τον φθάσει κανείς.

Ώστε μας βλέπουν λοιπόν οι πεθαμένοι;

Μπορεί κάποιος να κάνει αυτή την ερώτηση.

Ακούνε λοιπόν τι λέμε;

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μας βλέπουν με την έννοια ότι έχουν συνείδηση της παρουσίας μας, ότι ξέρουν αν είμαστε ευτυχείς ή δυστυχείς, αλλά δεν ακούν τα λόγια μας, ούτε έχουν

λεπτομερή αντίληψη των φυσικών μας πράξεων. Φθάνει να σκεφτούμε για μια στιγμή και θα καταλάβουμε ποια είναι τα όρια της δυνατότητάς τους να βλέπουν. Κατοικούν σ' αυτό που έχουμε ονομάσει «το πνευματικό σώμα», ένα σώμα που υπάρχει μέσα μας και είναι, όσον αφορά την εμφάνιση, παρόμοιο με το φυσικό σώμα. Αλλά όταν είμαστε ξυπνητοί, η συνείδησή μας συγκεντρώνεται αποκλειστικά στο φυσικό μας σώμα. Είπαμε πριν ότι όπως η φυσική ύλη ταιριάζει στο φυσικό σώμα, έτσι και η ύλη που ανήκει στον πνευματικό κόσμο είναι μόνο ορατή από το ανώτερο (δηλαδή το πνευματικό μας) σώμα. Επομένως εκείνο που βλέπει ο πεθαμένος από εμάς, είναι μόνο το πνευματικό μας σώμα το οποίο δεν δυσκολεύεται να αναγνωρίσει.

Όταν βρισκόμαστε κοιμισμένοι, όπως λέμε, η συνείδησή μας χρησιμοποιεί το πνευματικό μας σώμα και έτσι στον πεθαμένο είμαστε ξυπνητοί. Αλλά αν μεταφέρουμε τη συνείδησή μας στο φυσικό σώμα, στον πεθαμένο φαινόμαστε σαν να κοιμόμαστε γιατί αν και μας βλέπει, δεν τον προσέχουμε πλέον και δεν μπορούμε να επικοινωνήσουμε μαζί του. Όταν ένας φίλος μας που βρίσκεται στη ζωή, κοιμάται, είμαστε ενήμεροι της παρουσίας του, αλλά προς στιγμή δεν μπορούμε να επικοινωνήσουμε μαζί του εφόσον κοιμάται. Ακριβώς έτσι συμβαίνει με την κατάσταση του ζωντανού ανθρώπου όταν είναι ξυπνητός στα μάτια του πεθαμένου. Επειδή δεν μπορούμε συνήθως να θυμηθούμε στη συνείδηση του ξύπνιου μας ό,τι είδαμε κατά τον ύπνο μας, μένουμε με την απάτη ότι έχουμε χάσει τον πεθαμένο μας. Αλλά εκείνοι δεν έχουν την απάτη αυτή ότι μας έχασαν, γιατί μπορούν να μας βλέπουν όλο το διάστημα. Η μόνη διαφορά γι' αυτούς είναι ότι είμαστε μαζί τους κατά τη νύκτα

και μακριά τους κατά την ημέρα, ενώ όταν ήταν στη γη μαζί μας συνέβαινε ακριβώς το αντίθετο.

Τώρα εκείνο που ο Απόστολος Παύλος ονομάζει «πνευματικό σώμα» (συνηθέστερα λέγεται αστρικό σώμα) είναι ιδίως το σώμα των αισθημάτων μας και των συγκινήσεών μας. Επομένως στα μάτια των πεθαμένων μας αυτά τα αισθήματα και αυτές οι συγκινήσεις μας, φαίνονται απολύτως καθαρά. Αν είμαστε χαρούμενοι το παρατηρούν αμέσως, αλλά δεν γνωρίζουν αναγκαστικά και την αιτία της χαράς μας, και αν μας καταλάβει η λύπη πάλι το αντιλαμβάνονται αμέσως και τη συμμερίζονται, αν και ίσως να μην ξέρουν γιατί είμαστε λυπημένοι. Αυτά συμβαίνουν βεβαίως όταν είμαστε ξυπνητοί, αλλά όταν είμαστε κοιμισμένοι συνομιλούν μαζί μας, όπως τον παλιό καιρό που ήταν μαζί μας στη γη.

Στη φυσική εδώ ζωή μας μπορούμε να κρύβουμε τα αισθήματά μας, αλλά στην ανώτερη, την άλλη ζωή, αυτό είναι αδύνατο γιατί φαίνονται αμέσως. Εφόσον τόσες σκέψεις μας είναι συνδεδεμένες με τα αισθήματά μας, τα περισσότερα από αυτά φαίνονται φανερά στον κόσμο εκείνο. Αλλά καθετί στο είδος της αφηρημένης σκέψης είναι ακόμη κρυμμένο.

Θα πείτε ότι όλα αυτά λίγη σχέση έχουν με τον ουρανό και την κόλαση, για τα οποία μας μίλησαν στα παιδικά μας χρόνια. Εν τούτοις είναι γεγονός ότι είναι η πραγματικότητα που βρίσκεται πίσω από τους μύθους εκείνους. Πράγματι δεν υπάρχει κόλαση. Εν τούτοις θα δείτε ότι ο μέθυσος ή ο φιλήδονος μπορεί να προετοιμάζουν για τους εαυτούς τους κάτι που να μην είναι τόσο κακή απομίμηση της λεγομένης κόλασης. Με τη διαφορά μόνο ότι αυτή δεν διαρκεί επ' άπειρον. Διαρκεί τόσο όσο

θα χρειασθεί για να σβήσουν οι επιθυμίες τους. Μπορεί σε οποιαδήποτε περίοδο να δώσει ένα τέλος σ' αυτό, αν είναι αρκετά δυνατός και αρκετά έξυπνος για να κυριαρχήσει στα γήινα πάθη του και να εξυψωθεί υπεράνω αυτών. Αυτή είναι η αλήθεια που υπάρχει κάτω από το καθολικό δόγμα του καθαρμού –δηλαδή η ιδέα ότι μετά το θάνατο τα κακά ελαττώματα πρέπει να ξεριζωθούν από τον άνθρωπο με ορισμένη ποσότητα βασάνων πριν αξιωθεί να απολαύσει την ευτυχία του ουρανού.

Υπάρχει μετά το θάνατο ένα δεύτερο και ανώτερο στάδιο ζωής, το οποίο πράγματι ανταποκρίνεται πολύ στη ριζική ιδέα του ουρανού. Αυτό το ανώτερο επίπεδο ζωής αποκτάται όταν τα κατώτερα ή εγωιστικά αισθήματα έχουν εξαφανισθεί. Τότε ο άνθρωπος μπαίνει σε μια κατάσταση θρησκευτικής έκστασης ή σε μια ανώτερη διανοητική δραστηριότητα, ανάλογα τη φύση του και ανάλογα με τη γραμμή που έκανε η ενεργητικότητά του κατά το διάστημα της ζωής του στο γήινο εδώ κόσμο. Αυτή είναι γι' αυτόν μια περίοδος της πιο τέλει μακαριότητας, μια περίοδος πέρα από κάθε αντίληψη, της τελειότερης πραγματικότητας. Αλλά η ευτυχία αυτή έρχεται σε όλους και όχι ιδιαίτερα στους ευσεβείς μόνο.

Δεν πρέπει να νομίζει κανείς ότι αυτό έρχεται σαν ανταμοιβή, γιατί δεν είναι παρά το αναπόφευκτο αποτέλεσμα του χαρακτήρα που εξελίχθηκε στη γήινη ζωή. Αν ένας άνθρωπος είναι γεμάτος από ανώτερη αλτρουιστική αγάπη, αν είναι θαυμάσια μορφωμένος διανοητικά ή καλλιτεχνικά, η χαρά αυτή που μιλήσαμε προηγουμένως θα είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της τέτοιας διαμόρφωσής του. Ας μην ξεχνάμε ότι όλα αυτά δεν είναι παρά στάδια μιας ζωής, και ακριβώς όπως η διαγω-

γή του ανθρώπου κατά τη νεανική του ηλικία κανονίζει κατά το πλείστον τις συνθήκες της ζωής του στα χρόνια της μέσης και της γεροντικής ηλικίας του, έτσι και η διαγωγή του ανθρώπου κατά το διάστημα της γήινης ζωής του καθορίζει την κατάστασή του κατά τα μετέπειτα αυτά στάδια. Και ερωτάται: Αυτή η κατάσταση της μακαριότητας είναι αιώνια; Όχι δεν είναι, γιατί όπως είπα προηγουμένως, τούτο είναι αποτέλεσμα της γήινης ζωής και μια «πεπερασμένη» αιτία δεν μπορεί να' χει απέραντο αποτέλεσμα.

Η ζωή του ανθρώπου είναι πολύ μακρύτερη και πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι φαντασθήκατε. Η Σπίθα που βγήκε από το Θεό πρέπει να ξαναγυρίσει σ' Αυτόν πάλι, και είμαστε ακόμη πολύ μακριά από την τελειότητα αυτής της θειότητας. Όλη η ζωή εξελίσσεται γιατί η εξέλιξη είναι ο νόμος του Θεού, και ο άνθρωπος προοδεύει σιγά – σιγά αλλά σταθερά μαζί με όλα τα άλλα.

Εκείνο που λέγεται η ζωή ενός ανθρώπου, είναι στην πραγματικότητα μόνο μια μέρα της πραγματικής και μακρύτερης ζωής του. Ακριβώς όπως στον κοινό αυτό κόσμο που ζούμε, ο άνθρωπος σηκώνεται κάθε πρωί, φοράει τα ρούχα του και ξεκινά για την καθημερινή του εργασία, και όταν νυχτώσει βγάζει αυτά τα ρούχα και πέφτει να κοιμηθεί, και πάλι το άλλο πρωί ξανασηκώνεται για να ξαναρχίσει τη δουλειά του στο σημείο που την άφησε – έτσι ακριβώς συμβαίνει με τον άνθρωπο όταν έρχεται στη φυσική ζωή. Φοράει το φόρεμα του φυσικού σώματος και όταν περάσει η ώρα της δουλειάς του βγάζει το φόρεμα αυτό – την ώρα που λέμε θάνατο – και μπαίνει σε μια κατάσταση πολύ πιο αναπαυτική, δηλαδή αυτή που σας περιέγρα-

ψα. Και όταν αυτή η ανάπαυση τελειώσει, ξαναφοράει πάλι το φόρεμα του σώματος και ξεκινάει πάλι για να ξαναρχίσει μια καινούργια μέρα φυσικής ζωής, συνεχίζοντας την εξέλιξη στο σημείο που την είχε αφήσει. Και αυτή η εκτεταμένη ζωή του διαρκεί έως ότου κατορθώσει να φθάσει στο σημείο της θειότητας που ο Θεός του ανέθεσε να φθάσει.

Όλα αυτά μπορεί να είναι καινούργια για σας, και γι' αυτό μπορεί να σας φαίνονται παράξενα και εξωφρενικά. Εν τούτοις όλα αυτά μπορούν να αποδειχθούν και έχουν υποβληθεί σε έλεγχο πολλές φορές. Εάν επιθυμείτε να διαβάσετε για όλα αυτά, πρέπει να μελετήσετε τη φιλολογία που έχει γραφτεί επάνω στα θέματα αυτά, γιατί σε ένα μικρό φυλλάδιο με ορισμένο θέμα όπως το παρόν, δεν μπορώ παρά να αναφέρω τα γεγονότα μόνο, αλλά δεν μπορώ να εκθέσω και τις αποδείξεις.

Θα ρωτήσετε ίσως κατά πόσο οι πεθαμένοι δεν ενοχλούνται ανησυχώντας για εκείνους που άφησαν πίσω τους. Καμιά φορά συμβαίνει αυτό και αυτή η ανησυχία καθυστερεί την πρόοδό τους, γι' αυτό πρέπει να αποφεύγουμε, όσο μας είναι δυνατό, να τους δίνουμε αφορμή. Ο αποθανών άνθρωπος πρέπει να μένει απαλλαγμένος από κάθε σκέψη της ζωής που εγκατέλειψε για να μπορεί να αφοσιωθεί απόλυτα στη νέα ύπαρξη που μπήκε. Γι' αυτό όσοι στο παρελθόν εξαρτιόταν από τις συμβουλές του, πρέπει τώρα να προσπαθούν να σκέπτονται για τον εαυτό τους, από φόβο μήπως εξαρτώμενοι ακόμη διανοητικά από εκείνον, ενισχύουν τους δεσμούς του με τον κόσμο αυτό, τον δικό μας, από τον οποίο έφυγε προς το παρόν. Έτσι είναι ιδιαίτερα μια πολύ καλή πράξη να φροντίζει κανείς για τα παιδιά που εγκαταλείπει ένας άνθρωπος που πεθαίνει,

γιατί τότε, όχι μόνο ωφελεί τα παιδιά, αλλά ανακουφίζει και τον αποθανόντα γονέα από την ανησυχία και τον βοηθά να προχωρήσει ήρεμος στον προς τα άνω δρόμο του.

Εάν ο αποθανών, κατά τη ζωή του στον κόσμο τούτο διδάχθηκε ανόητα και βλάσφημα θρησκευτικά δόγματα, υποφέρει καμία φορά από την ανησυχία που τον καταλαμβάνει για τη δική του μελλοντική τύχη. Ευτυχώς υπάρχουν στον πνευματικό κόσμο πολλοί που το θεωρούν καθήκον τους να βρίσκουν ανθρώπους που βρίσκονται σε τέτοια απάτη, και να τους βγάζουν από την απάτη αυτή εξηγώντας ριζικά πώς έχουν τα γεγονότα. Και όχι μόνο υπάρχουν τέτοιοι βοηθοί ανάμεσα στους ήδη αποθανόντες που κάνουν αυτή τη δουλειά, αλλά υπάρχουν και ζώντες ακόμη που αφιερώνουν τον καιρό τους όταν κοιμούνται κάθε νύκτα, στην υπηρεσία των θανόντων, προσπαθώντας να ανακουφίσουν εκείνους που πάσχουν από νευρική ή που υποφέρουν, εξηγώντας σ' αυτούς την αλήθεια σε όλη της την ωραιότητα⁽¹⁾. Διότι ό,τι υποφέρει κανείς, προέρχεται από την άγνοια, και αρκεί να διαλυθεί η άγνοια για να πάψει κανείς να υποφέρει.

Μια από τις πιο θλιβερές περιπτώσεις του φαινομενικού χαμού είναι όταν ένα παιδί φύγει από τον φυσικό αυτό κόσμο μας, και οι γονείς του μένουν μόνοι για να βλέπουν το κενό που τους άφησε, και να θλίβονται που δεν μπορούν να ακούσουν πια τη γλυκιά του φωνίτσα. Τι λοιπόν συμβαίνει στα παιδάκια αυτά σ' αυτόν τον περίεργο πνευματικό κόσμο; Από όλους αυ-

1. Σημ. εκδότη: Βλέπε το έργο του ιδίου συγγραφέα «Οι Αόρατοι Βοηθοί». (Υπό έκδοση από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις)

τούς που μπαίνουν στον κόσμο εκείνο, τα παιδιά είναι τα ευτυχέστερα γιατί αισθάνονται απόλυτα και αμέσως σαν να είναι στο σπίτι τους. Μην ξεχνάτε πως δεν χάνουν τους γονείς τους, τους αδελφούς τους, τους συντρόφους τους που αγαπούν. Μονάχα πως τους έχουν κοντά τους τις ώρες της νύχτας, όπως λέμε, αντί της ημέρας. Έτσι δεν νοιώθουν ούτε απώλεια, ούτε χωρισμό. Αλλά και τις ώρες της ημέρας μας δεν μένουν ποτέ μόνα τους, γιατί εκεί, όπως κι εδώ, τα παιδιά μαζεύονται και παίζουν μαζί – παίζουν στα Ηλύσια Πεδία γεμάτα από τρελές χαρές. Ξέρουμε εδώ πως το παιδί χαίρεται να αφήνει να πιστεύουν, να υποκρίνεται τον ένα ή τον άλλο ρόλο της ιστορίας – παίζοντας τον κύριο ρόλο σε διάφορες φανταστικές ιστορίες ή παραμύθια περιπετειών. Στη λεπτότερη ύλη του ανώτερου εκείνου κόσμου οι σκέψεις παίρνουν ορατή μορφή, και έτσι το παιδί που φαντάζεται τον εαυτό του ότι είναι κάποιος ήρωας, παίρνει αμέσως την πραγματική εμφάνιση του ήρωα που φαντάζεται. Εάν σκέπτεται ένα μαγεμένο παλάτι, η σκέψη του δημιουργεί το μαγεμένο αυτό παλάτι, Αν ποθεί ένα στρατό για να τον διοικήσει, αμέσως ο στρατός αυτός βρίσκεται μπροστά του. Έτσι μεταξύ των θανόντων, τα παιδιά είναι πάντα γεμάτα χαρά – πράγματι πολύ ευτυχισμένα.

Και τα άλλα παιδιά με διαφορετική διάθεση, εκείνα που εκ φύσεως αφήνουν τη σκέψη τους να στρέφεται γύρω σε θρησκευτικά ζητήματα – κι αυτά ποτέ δεν δυσκολεύονται να βρουν αυτό που θερμά επιθυμούν. Γιατί οι άγγελοι και οι άγιοι του παλαιού καιρού υπάρχουν – δεν είναι απλά ευλαβείς φαντασίες, και όσοι τους χρειάζονται και πιστεύουν σ' αυτούς, έλκονται προς αυτούς και τους βρίσκουν να έχουν μεγαλύτερη καλοσύ-

νη και μεγαλύτερη δόξα απ' ό,τι ονειρεύτηκε η φαντασία τους. Υπάρχουν ακόμη εκείνα που θα' θελαν να δουν τον ίδιο το Θεό, το Θεό σε υλική εμφάνιση. Και αυτά ακόμα δεν απογοητεύονται γιατί από καλούς και αγαθούς δασκάλους μαθαίνουν ότι τα πάντα είναι έργα του Θεού, γιατί ο Θεός είναι παντού, και όσοι υπηρετήσουν και βοηθήσουν ακόμη και το κατώτερο από τα δημιουργήματά Του, υπηρετούν και βοηθούν στην πραγματικότητα Αυτόν.

Τα παιδιά αγαπούν να φαίνονται χρήσιμα, τους αρέσει να βοηθούν και να παρηγορούν. Μεταξύ των αμαθών του ανώτερου εκείνου κόσμου υπάρχει μεγάλο στάδιο δράσης για τα παιδιά που θέλουν να παρέχουν βοήθεια και παρηγοριά, και έτσι κινούμενα για την υπέροχη αυτή αποστολή της παροχής ευσπλαχνίας και αγάπης, μαθαίνουν την αλήθεια της ωραίας παλαιάς διδασκαλίας. «Εφόσον το κάνατε για τον ελάχιστο των αδελφών Μου, το κάνατε σε Μένα τον Ίδιο».

Και τα μωρά – αυτά που είναι πολύ μικρά για να παίξουν; Μη φοβάσθε γι' αυτά, γιατί πολλές μητέρες που έχουν πεθάνει, ανυπόμονα περιμένουν να τα πάρουν στην αγκαλιά τους, να τα παραλάβουν και να τα αγαπήσουν σαν να ήταν δικά τους. Συνήθως τα μωρά δεν μένουν παρά ελάχιστο χρόνο στον πνευματικό κόσμο, ξαναγυρίζουν πάλι στη γη, συχνά στον ίδιο πατέρα, στην ίδια μητέρα. Γι' αυτά ο μεσαιωνικός καλόγερος δημιούργησε ένα πολύ σκληρό τρόπο, τη θεωρία ότι το αβάπτιστο μωρό χάνεται για πάντα. Η βάπτιση είναι ένα πραγματικό μυστήριο και χρησιμότατο. Αλλά κανείς δεν πρέπει να είναι τόσο απαίδευτος ώστε να νομίζει ότι η παράλειψη του βαπτίσματος μπορεί ποτέ να επηρεάσει την λειτουργία των αιώνιων νόμων

του Θεού, ή να τον αλλάξει από Θεό της αγάπης σε έναν άσπλαχνο τύραννο.

Είπαμε μονάχα για τη δυνατότητα να πλησιάσουμε τους πεθαμένους μας, ανεβαίνοντας προς το δικό τους επίπεδο κατά τον ύπνο μας, και αυτός είναι ο κανονικός και φυσικός τρόπος. Υπάρχει όμως και ο αντικανονικός και αφύσικος τρόπος, και αυτός χρησιμοποιείται από τον πνευματισμό. Με τη μέθοδο αυτή ο αποθανών ενδύεται, προς στιγμήν, ένα σαρκικό πέπλο και γίνεται πάλι ορατός στους φυσικούς μας οφθαλμούς. Οι σπουδαστές του Αποκρυφισμού δεν συνιστούν τη μέθοδο αυτή, εν μέρει γιατί συχνά καθυστερεί τον θανόντα στην εξέλιξή του και εν μέρει γιατί υπάρχει πολλή αμφιβολία γι' αυτή τη μέθοδο, και μεγάλη δυνατότητα απάτης ή πλαστοπροσωπίας αλλά και μεγάλου κινδύνου για όλους τους συμμετέχοντες. Το θέμα αυτό είναι πολύ μεγάλο για να το αναπτύξουμε σε ένα τόσο μικρό εγχειρίδιο σαν κι αυτό που γράφω, αλλά το έχω αναπτύξει σε ένα βιβλίο με τον τίτλο «Η Άλλη Πλευρά του Θανάτου». Σ' αυτό θα βρείτε περιγραφές περιπτώσεων αποθανόντων που προς στιγμή ξαναγυρίζουν στον κατώτερο κόσμο και φανερώνονται με διάφορους τρόπους – γενικά γιατί ζητούν να τους κάνουμε κάτι. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις καλό είναι να μάθουμε όσο πιο γρήγορα μπορούμε τι ζητούν, και να ικανοποιήσουμε τις επιθυμίες τους όσο το δυνατό ταχύτερα για να ησυχάσουν.

Εάν κατορθώσατε να ενστερνισθείτε αυτά που σας είπα έως τώρα, θα καταλάβετε τώρα ότι όσο φυσικό και αν είναι να μας καταλαμβάνει η λύπη όταν πεθαίνει ένας συγγενής μας, η λύπη αυτή είναι λάθος και κάνει κακό και θα έπρεπε να την κα-

ταβάλλουμε. Δεν υπάρχει λόγος να λυπόμαστε γι' αυτούς, γιατί αυτοί πέρασαν σε μια ζωή πιο πλατειά. Αν λυπόμαστε για το χωρισμό μας από αυτούς, όπως φανταζόμαστε εμείς, πρώτα – πρώτα κλαίμε για μια πλάνη, γιατί στην πραγματικότητα δεν είναι χωρισμένος από εμάς. Κι έπειτα, γινόμαστε εγωιστές γιατί σκεπτόμαστε περισσότερο τη δική μας φαινομενική απώλεια παρά το δικό τους μεγάλο και πραγματικό κέρδος. Πρέπει να προσπαθήσουμε να μην είμαστε διόλου εγωιστές γιατί έτσι εννοείται η αγάπη. Πρέπει να σκεπτόμαστε αυτούς και όχι τους εαυτούς μας – όχι αυτό που εμείς επιθυμούμε ή αισθανόμαστε, αλλά αποκλειστικά ό,τι είναι καλύτερο γι' αυτούς και ό,τι τους βοηθάει στην πρόοδό τους.

Αν θρηνούμε, αν υποκύπτουμε στη θλίψη και στην απελπισία, βγάζουμε από τον εαυτό μας και τους ρίχνουμε ένα βαρύ σύννεφο το οποίο τους μαυρίζει τον ουρανό. Η μεγάλη αγάπη για μας, η μεγάλη τους συμπάθεια για μας, τους εκθέτει στη φοβερή αυτή επιρροή. Τη δύναμη αυτή που μας δίνει η αγάπη μπορούμε να τη χρησιμοποιήσουμε, φθάνει να θέλουμε, για να τους βοηθήσουμε αντί να τους δημιουργούμε εμπόδια. Αλλά για να το κάνουμε αυτό χρειάζεται θάρρος και αυτοθυσία. Στο διακαή μας πόθο να προσφέρουμε όσο το δυνατό μεγαλύτερη υπηρεσία στους αγαπημένους μας που πέθαναν, πρέπει να ξεχάσουμε εντελώς τους εαυτούς μας. Η κάθε μας σκέψη, το κάθε μας αίσθημα τους επηρεάζει. Γι' αυτό πρέπει να προσέχουμε να μη κάνουμε καμιά σκέψη που να μην είναι πλατειά και χρήσιμη, εξευγενισμένη και αγνή.

Εάν υπάρχει πιθανότητα να έχουν κάποιο αίσθημα ανησυχίας για εμάς, ας επιμένουμε να φαινόμαστε εύθυμοι ώστε να

τους διαβεβαιώσουμε ότι δεν υπάρχει λόγος να ανησυχούν για λογαριασμό μας. Εάν κατά το διάστημα της ζωής τους στο δικό μας κόσμο δεν κατατοπίσθηκαν επακριβώς για τη μεταθανάτια ζωή, ας προσπαθήσουμε να κατατοπισθούμε εμείς οι ίδιοι καλά γι' αυτό το ζήτημα, για να μπορέσουμε να τους κατατοπίσουμε και αυτούς κατά τις νυχτερινές μας συνομιλίες μαζί τους. Εφόσον οι σκέψεις και τα συναισθήματά μας τόσο εύκολα αντανakλούν σ' αυτούς, ας φροντίσουμε ώστε αυτές οι σκέψεις και αυτά τα συναισθήματα να είναι πάντοτε μεγαλοπρεπή και ενθαρρυντικά. «Αν γνωρίζετε αυτά τα πράγματα, ευλογημένοι θα είστε αν τα κάνετε».

Προσπαθήστε να καταλάβετε την «εν παντί ένωση». Ένας Θεός υπάρχει και όλοι είναι ένα με Αυτόν. Αν κατορθώσουμε να αποκτήσουμε την ένωση αυτή της Αιώνιας Αγάπης, δεν θα υπάρχει πια λύπη για μας, γιατί θα πιστοποιήσουμε όχι μόνο για τον εαυτό μας αλλά και γι' αυτούς που αγαπούμε, ότι είτε ζούμε είτε πεθάναμε, ανήκουμε στον Κύριο και σ' Αυτόν ζούμε και κινούμαστε και υπάρχουμε, είτε βρισκόμαστε σε αυτόν εδώ τον κόσμο, είτε στον άλλο. **Το να θρηνούμε σημαίνει έλλειψη πίστης, σημαίνει άγνοια. Όσο περισσότερα ξέρουμε τόσο περισσότερη εμπιστοσύνη θα έχουμε, γιατί θα αισθανόμαστε με βεβαιότητα ότι εμείς και οι αγαπημένοι μας που πέθαναν, είμαστε το ίδιο στα χέρια της τέλειας Δύναμης και της τέλειας Σοφίας, που διευθύνονται από την Τέλεια Αγάπη**

Σ' ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΝΘΟΥΝ

C. W. LEADBEATER

«...Χάσατε με το θάνατο, πρόσωπο για το οποίο είχατε πολύ μεγάλη αγάπη – που ίσως να ήταν το παν για σας στον κόσμο ετούτο, και τώρα ο κόσμος σάς φαίνεται άδειος και η ζωή να μην αξίζει να την ζείτε. Αισθάνεστε πως η χαρά σάς εγκατέλειψε για πάντα και πως η ζωή στον κόσμο αυτό δεν μπορεί πια να είναι για σας τίποτε άλλο από μια ατέλειωτη λύπη – τίποτε άλλο από μια πονεμένη νοσταλγία ‘για την επαφή με το χεράκι που χάσατε και τον ήχο της φωνής που δεν ακούτε πια’. Σκέπτεστε κυρίως τον εαυτό σας και τη δυσβάστακτη απώλεια που πάθατε. Αλλά υπάρχει ακόμα και μια άλλη λύπη. Η λύπη σας γίνεται ακόμα πιο μεγάλη με την αβεβαιότητα που έχετε για τη σημερινή τύχη του αγαπημένου σας. Αισθάνεστε πως σας είναι άγνωστο το τι απέγινε μετά το θάνατο το αγαπημένο σας πρόσωπο....»

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ 2005

ISBN: 960-87301-3-9